

« zurück blättern vor »

TRAN subst. m., ab 1650; auch *tron*, *trun*; ‘flüssiges Fett, das aus Meeressäugetieren und einigen Fischen gewonnen wird’ – ‘płynny tłuszcz otrzymywany z niektórych ryb i ssaków morskich’: (1650) 1654 Opal.Sat. 60, L *Szlachcic teraz nie wstydzi się zysku z najlżejszych towarów, Zechce i skórmii kupczyć i dzieckiem i trunem.* o 1678 Kłok.Tur. 248, L *Smoła tran z Albanii i Wołoch.* o vor 1744 TR s.v. *dégras: tran rybi do skór kozłowych wyprawienia.* o 1789 Zool.Nar. 295, L *tron, czyli tłuściość z koni morskich niemal tak dobra, iak wielorybia.* o (†1916) 1949–1951 Sienk.Koresp.II 235, DOR *W zimie powinnaś pić tran. Niedobre to lekarstwo, ale niszczy wszelkie ślady skrofulów.* o 1948 Wiedza 101 s.22, DOR *Pod ich [wielorybów] skórą gromadzi się gruba warstwa tłuszczu. Wytopiony, pod nazwą wielorybiego tranu, ma rozmaite zastosowanie.* – L (zan.), SWIL, SW, DOR sowie TR 1744. ◇ **Var:** *tran* subst. m., 1678 Kłok.Tur. 248, L – L (zan.), SWIL, SW, DOR; *tron* subst. m., [einzQu.] 1789 Zool.Nar. 295, L – L (zan.), SWIL, SW (stp.); *trun* subst. m., [hapax] (1650) 1654 Opal.Sat. 60, L – L (zan.), SWIL, SW (stp.). ◇ **Etym:** nhd. *Tran* subst. m., ‘ausgelassenes, flüssiges Seetier- oder Fischfett’, GRI. ◇ **Hom:** *tron* subst. m., ‘Herrschersitz’, bel. seit 1455, STP, zuerst geb. MAČZ. ◇ **Der:** *tronowy* adj., zuerst geb. L; *tranowy* adj., [hapax] 1954 Probl. s.102, DOR, zuerst geb. SW; *traniarnia* subst. f., ‘Einrichtung, wo Lebertran hergestellt wird’, zuerst geb. DOR.

« zurück blättern vor »